

Prototypen av solkoncentratorn finns nu i två storlekar. Tomas Elofsson och Ambjörn Naeve poserar här stolt framför det större exemplaret som är monterat på en släpkärra.

Två akademiska fribytare skapade solkoncentratorn

Historien om hur solkoncentratorn Vulcanus — vårt påhittade namn — skapades är både fantasieggande och lärorik. Den handlar om ett möte mellan två forskare som båda lämnat den strikt inrutade akademiska världen för att ägna sig åt fritt, kreativt tänkande. Mötet skedde i San Francisco år 1976. Ett annat avgörande möte inträffade i Östergötland 1985 och ett tredje i Gunnarskog sommaren 1995.

Ambjörn Naeve hade gjort en spikrak akademisk karriär som matematiker. Allt tycktes lyckas för honom när det gällde studier. Han var helt enkelt en ovanligt rikt utrustad studiebegåvning som fick toppbetyg i allt han ägnade sig åt.

Vid 27 års ålder var han civilingenjör inom teknisk fysik med högsta möjliga betyg från Tekniska Högskolan i Stockholm (KTH).

— Då bestämde jag mig för att ta ett sabbatsår för att försöka komma underfund med mig själv, berättar Ambjörn. Jag reste först till Kreta och efter en månad fortsatte jag till Kenya för att efter 4-5 månader åka till Indien.

Sabbatsåret blev med tiden sex år långt med en och annan avstickare till lärarjobb i Sverige för att fylla på reskassan.

Mötte Lloyd Cross

Den tredimensionella bildtekniken holografi hade fångat Ambjörn Naeves intresse.

Kunskaperna och kompetensen om holografi fanns i USA. Därför reste Ambjörn dit och träffade en av områdets gurus, den legendariske Lloyd Cross, i San Francisco.

— Lloyd är en renässansmänniska som i många anseenden kan jämföras med Leonardo da Vinci, anser Ambjörn Naeve. Han sökte och fann

enkla lösningar på komplicerad, dyrbar teknik och samlade kring sig en grupp kreativa entusiaster som under hans ledning förde holografitekniken framåt.

Ambjörn stannade två år i Kalifornien.

Under den tiden hade han och Lloyd Cross kommit på idén att koncentrera solstrålning genom att använda dubbelspeglar.

— Att ingen kommit på den här metoden tidigare beror mycket på att ämnet geometri är sorgligt försummat sedan nästan ett århundrade tillbaka, hävdar Ambjörn. Matematiken har utvecklats enormt, men geometrin är näst intill bortglömd.

Tomas hade händerna

När Ambjörn Naeve återvände till Sverige 1978 hamnade han rakt in i kärnkraftsdebatten inför folkomröstningen 1980.

— Jag hade ju upptäckt hur man skulle kunna frälsa världen med solkraft och reste därför omkring i Sverige med föredrag i detta ämne de närmaste sju åren fram till dess att jag träffade Tomas Elofsson 1985.

Tomas är en både tekniskt och konstnärligt mångsidigt begåvad tusenkonstnär som försörjer sig som metallarbetare i Gusum i sydöstra Östergötland.

Han fick på omvägar höra om ett föredrag som Ambjörn hållit i Valdemarsvik 1984 och ett år senare träffades dessa två ganska udda människor och slog sina kloka huvuden ihop.

Resultatet av tusentals arbetstimmar och experiment har blivit att Tomas byggt de två prototyper som av en händelse hamnade i Gunnarskog under några soliga julidagar därför att två flickor ville spela in en film, där en häst spelade en viktig roll.

Mer därom i en annan artikel på detta uppslag.

